

SŁOWO WSTĘPNE

Szczęśliwym zbiegiem okoliczności w 1973 r. zaszła potrzeba znalezienia poza Lublinem językoznawcy, który by zechciał podjąć pracę w Katedrze Języka Polskiego KUL obok osób już tu zatrudnionych. Wybór padł na Mariana Kucalę, wtedy docenta, z Krakowa. Jego zgoda (zrazu na krótki okres) oraz rozumienie potrzeb Katedry przez ówczesne władze Uniwersytetu sprawiły, że już od drugiego semestru roku akademickiego 1973/74 dzisiejszy Jubilat rozpoczął tu pracę, dojeżdżając regularnie z Krakowa do Lublina. Współpraca okazała się trwalsza, niż to można było na początku przewidzieć, i rozciągnęła się na blisko dwa dziesięciolecia. W tym czasie Profesor Marian Kucala wykształcił tu wielu uczniów, z tytułem magistra, a także ze stopniem doktora.

Marian Kucala związany jest przede wszystkim z krakowskim środowiskiem naukowym. Pochodzący spod Myślenic, urodzony 2 marca 1927 r. w Więciórce, w Krakowie się uczył i odbył studia polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim. Od pierwszych kroków w zawodzie nieprzerwanie pracuje naukowo w Polskiej Akademii Nauk w Krakowie. Zdolnościom i pracowitości zawdzięcza wybicie się wśród uczniów takich sław polskiego językoznawstwa, jak Kazimierz Nitsch, Zenon Klemensiewicz, Witold Taszycki. Pod kierunkiem Nitscha przygotował pionierską w swoim rodzaju pracę z dialektologii polskiej, cieszącą się niesłabnącym uznaniem w slawistyce: *Porównawczy słownik trzech wsi małopolskich* (1957). Otwarty z udziałem tak mocnej pozycji dorobek naukowy, pomnożony wielokrotnie przez następne prace, o czym najlepiej informuje Bibliografia opracowana przez jego ucznia, dra Zygmunta Gałęckiego, zapewnił Profesorowi Kucale miejsce w czołówce współczesnego polskiego językoznawstwa.

Jego wkład w tej dziedzinie to nie tylko własna oryginalna praca naukowa, ale i udział w pracach zespołowych: nad *Słownikiem staropolskim*, a później też nad kierowanym już przez siebie *Słownikiem Jana Kochanowskiego* oraz w Redakcji "Języka Polskiego". To ostatnie zajęcie w szczególny sposób wciąga do popularyzacji nauki. Popularyzacji służą też odczyty, zwłaszcza pod egidą Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego, w którego władzach jest Profesor Kucala od dawna.

Dedukując ten zbiór artykułów Profesorowi Marianowi Kucale na Jego sześćdziesięciopięciolate, chcemy Mu wyrazić serdeczne podziękowanie za pracę na KUL-u. Przyjaciele spoza Lublina powiększyli zbiór o swoje rozprawy.

Wedle stawu grobla: poddać się musieliśmy ograniczeniu objętości tekstów i liczby uczestników, ale nie narzucaliśmy tematyki, nie ingerowaliśmy w sposób opracowania. Każdy mógł – żeby tu nawiązać do metafory prof. Andrzeja Vincenza – przynieść stosowną część plonów swojej pracy dla uczczenia Adresata tomu. Stąd – w skromnym objętościowo tomie – ujawniła się znaczna rozmarłość zainteresowań autorów, którzy wszakże usiłują utrafić w nurt obecny w dorobku naukowym Jubilata.

Zenon Leszczyński